

PREVENTIA CANCERULUI DE COL UTERIN

Marlene Farcas
director executiv SRC

În perioada octombrie 2003 - septembrie 2006 Societatea Română de Cancer din Cluj a derulat programul de prevenție al cancerului genito-mamar, care a beneficiat de fondurile Programului Național de Prevenție ale Ministerului Sănătății - ordonator de credite fiind Institutul Oncologic « Ion Chiricuță » Cluj pentru partea de materiale medicale, analize de laborator, costuri de tratament și finanțare de la JSI - Institut de Cercetare și Formare prin care sau acoperit cheltuielile de informare, mamografiile pentru persoanele depistate cu tumori, transport, mediatizare, training-uri ale medicilor de familie și două conferințe de stabilire a standardelor de diagnostic și tratament și diseminarea informației programului model.

Programul de prevenție reprezintă o colaborare între sectorul public și cel privat. Inițial, în toamna 2003, proiectul a început ca un parteneriat între Institutul Oncologic Cluj și Societatea Română de Cancer, crescând cu timpul numărul de parteneri. S-au încheiat parteneriate cu: instituții publice – Institutul Oncologic « Ion Chiricuță » Cluj, Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj, s-a colaborat cu Direcțiile de Sănătate Publică din toate județele implicate în proiect – Cluj, Sălaj, Satu Mare, Bistrița, cu Casa de Asigurări de Sănătate Cluj, Instituția Prefecturii județului Cluj și primăriile locale, grupurile de inițiativă din rural. Parteneriatele cu organizații neguvernamentale au inclus: Societatea Română de Chirurgie Oncologică Cluj, Asociația de Psihologia Sănătății din România, PSI România, Centrul de Servicii de Sănătate Cluj-Napoca.

Un factor important în proiect, este medicul de familie, implicat inițial în activitatea de informare și educare a populației, în mobilizarea femeilor în vederea participării la testul Pap, în transmiterea rezultatelor primite de la laboratoarele de citologie și monitorizarea femeilor diagnosticate. Recoltarea testelor Papanicolau urmează să fie preluată în număr cât mai mare de către medicii de familie, peste 100 de medici din județele Cluj și Satu Mare au participat la training-ul de pregătire teoretică și practică, realizat în parteneriat cu Centrul de Servicii de Sănătate. Un număr de 14 medici de familie efectuează, la aceasta oră, recoltarea testului Papanicolau, numărul acestora fiind în creștere. Una dintre sarcinile pe care le preiau și și le asuma din ce în ce mai bine medicii de familie este monitorizarea afecțiunilor depistate și trimiterea cazurilor la centrele de finalizare nominalizate în program.

Activitățile din proiecte au fost :

1. *Activitatea de informare și educare a populației vizate în proiect în vederea participării la screening, a formării deprinderii de autoexaminare a sanului și a încheierii asigurarilor de sanatate în cazul în care persoana nu o are.*

Informarea și educarea realizată în școli, atât în mediul rural cât și urban, impactul emisiunilor lunare TV, au contribuit la creșterea interesului populației pentru programele de depistare timpurie a cancerului genito-mamar și schimbarea mentalității vis a vis de interesul pentru sanatate.

2. *Implicarea grupului de initiativa din localitate care are influente mobilizatorii asupra grupului tinta, pentru imbunatatirea contactului cu populatia si promovarea programelor de preventie*

Colaborarea cu grupele de initiativa este o metoda utilizata ca o resursa de mobilizare a populatiei si de determinare a factorilor decizionali din localitate sa cunoasca problemele populatiei si sa promoveze metode de rezolvare. Doar implicarea medicului de familie nu este suficienta. Un rol pozitiv in cadrul grupelor de initiativa din mediul rural il joaca preotii, care au o buna credibilitate fata de o parte larga a populatiei.

3. *Activitatea de recoltare a testului Papanicolaou si efectuarea de mamografii gratuite.* Autoutilitara Societatii Romane de Cancer dotata corespunzator, s-a deplasat in satele si comunele din judetele Cluj, Salaj, Satu Mare si Bistrita. Activitatea de recoltare a testului Pap si palparea sanilor s-a facut de catre medici rezidenti si medici de familie, dupa participarea acestora in anul 2005 la trainingul teoretic si practic. S-a asigurat accesul la mamografii gratuite finantate in cadrul proiectelor de catre JSI, mamaografii facute la Institutul Oncologic Cluj. Toate rezultatele citologice au ajuns la medicul de familie care le-a transmis pacientelor cu respectarea strictei confidentialitati.

4. *Trainarea si colaborarea cu medici de familie in vederea realizarii programului de screening*

Trainarea teoretica si practica a medicilor de familie, in colaborare cu Institutul Oncologic Cluj si cu Centrul de Servicii de Sanatate pe baza acordului contractual s-a facut in vederea insusirii corecte a recoltarii testului Pap, deoarece s-a trecut de la recoltarea cu solutie citoscreen la recoltarea pe lame.

A fost trainat unui grup de 101 de medici de familie dintre care 84 din judetul Cluj si 17 din judetul Satu Mare, 54 din rural si 47 din urban, din punct de vedere teoretic si practic. Medicii de familie au primit diploma de participare care le asigura un punctaj de 24 de puncte.

Rezultate

In proiectele derulate, activitatea de informare s-a desfasurat in 109 sate unde au participat un numar de 4075 de persoane, din 4 judete. Intalnirile de informare si educare pentru preventia cancerului genito-mamar s-au facut in grupe, numarul de participanti prezenti la un seminar variind de la 6 – 70 de persoane. La activitatea de informare au participat 94 medici de familie.

Activitatea de recoltare a testului Pap si examinarea sanului, a avut loc in 115 sate si 9 orase din cele 4 judete incluse in proiect. Au fost testate un numar de 13402 femei, 91% fiind la prima recoltare. Un procent de 83% au beneficiat de examinarea sanului de catre medic. Dintre acestea 8,5% au prezentat noduli mamari si alte afectiuni ale sanului. 683 de femei, ceea ce reprezinta 2,09% din persoanele testate au prezentat cancer de col uterin si displazii (stari precursorare). 1827 de femei, adica 13,6% au fost diagnosticate cu boli cu transmitere sexuala. S-au facut, in medie, 15 deplasari lunare cu autoutilitara, aceasta mergand de mai multe ori in aceeasi localitate, la intervale diferite.